

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо впровадження електронних перевірок (е-аудит)»

1. Мета

Метою проекту акта є забезпечення податковими органами покращення виконання закріплених функціональних обов'язків у частині здійснення податкового контролю, що буде базуватись на таких принципах:

превентивність – своєчасне та оперативне виявлення помилок під час розрахунку податкових зобов'язань платниками податків;

результативність – підвищення ефективності та точності відбору платників та операцій для проведення податкових перевірок;

автоматизація – використання спеціалізованого програмного забезпечення для здійснення аналізу;

ризик-орієнтованість – акцент на перевірці ризикованих операцій в рамках контрольно-перевірочної роботи;

прозорість – мінімізації «людського фактору».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено на виконання пункту 112 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ та пункту 239 Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276-р.

Необхідність прийняття проекту акта виникла у зв'язку з потребою впровадження сучасних новітніх підходів до податкового контролю, реформування якого є невід'ємною частиною загальної податкової реформи. Електронні форми контролю платників податків протягом останніх років набувають все більшого поширення у роботі фіскальних органів країн світу.

Як свідчить практика адміністрування встановлених законодавством України податків і зборів, конституційний обов'язок платників податків щодо повної і своєчасної сплати податкових платежів виконується не завжди і не всіма суб'єктами оподаткування. На жаль, однією з основних проблем формування та розвитку податкової культури в Україні є достатньо низький рівень переконання у населення в необхідності сплати податків.

Тому впровадження електронного аудиту (е-аудиту) сприятиме вирішенню таких завдань:

удосконаленню ризик-орієнтованих підходів на доперевірочному та перевірочному етапах;

підвищенню швидкості, точності та ефективності результатів перевірок;

створенню можливостей для платників податків щодо самоперевірки поданої податкової звітності;

зменшенню кількості податкових запитів до платників податків;

зменшенню податкових правопорушень та судових спорів;

зменшенню особистих контактів між платником податків та контролюючим органом, зниженню впливу «людського фактора».

Крім того, систематизований аналіз інформації, що передається від платника податків до контролюючого органу, створить додаткові можливості для виявлення тенденцій у здійсненні податкових правопорушень з метою їх оперативного вирішення.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується внести зміни до Податкового кодексу України в частині обов'язку платників податків подавати до органів ДПС експортовані з вихідної системи обліку достовірні дані про наявність та стан активів, власного капіталу та зобов'язань, а також зміни у фінансово-господарському стані платника податків за звітний (податковий) рік у вигляді стандартного аудиторського файлу (SAF-T) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Водночас такий обов'язок виникає у великих платників податків з 01.01.2025, а у платників, визначених статтею 180 Податкового кодексу України, – з 01.01.2027.

При цьому для забезпечення рівності платників податків та підвищення рівня податкової культури пропонується запровадження відповідальності платників податків за неподання, несвоєчасне подання, подання з помилками стандартного аудиторського файлу (SAF-T) в передбачені терміни.

Також проектом акта пропонується внести зміни до Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в частині доповнення чинної норми щодо забезпечення ведення підприємствами реєстрів бухгалтерського обліку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

4. Правові аспекти

Правовідносини, передбачені в цьому законопроекті, регулюють:

Податковий кодекс України;

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

Концепція впровадження електронного аудиту (е-аудит) для платників податків, оприлюднена на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України 30.11.2020.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація положень проекту акта не потребують жодних додаткових матеріальних чи будь-яких інших витрат з державного або місцевих бюджетів України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Законопроект потребує погодження Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною податковою службою України, Державною регуляторною службою України.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект акта з метою забезпечення громадського обговорення розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (www.mof.gov.ua).

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту акта не проводилися.

Для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи проект акта було надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції листом від 07.05.2021 № 11120-07-5/14571 (вхідний № 03/34697/21 від 07.05.2021).

8. Прогноз результатів

Проект акта не суперечить загальним принципам формування державної регуляторної політики України, встановленим Законом України від 11.09.2003 № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Упровадження е-аудиту як сучасної форми податкової перевірки суб'єктів господарювання приведе до більш ефективного виконання покладених на податкові органи функцій та вирішить суперечливі моменти у взаєминах між

платниками податків і податковими органами і, як наслідок, сприятиме зменшенню тиску на бізнес, посиленню захисту прав і законних інтересів платників податків, підвищенню привабливості ведення бізнесу в Україні, покращенню інвестиційного клімату в Україні.

Прийняття проекту акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Платники податків	Позитивний	- створення можливостей для платників податків щодо самоперевірки поданої податкової звітності; - зменшення особистих контактів між платником податків та контролюючим органом, зниження впливу «людського фактору».
Контролюючі органи	Позитивний	- вдосконалення ризик-орієнтованих підходів на доперевірочному та перевірочному етапах; - покращення якості та результативності податкового контролю за рахунок автоматичного аналізу і тестування показників податкової та фінансової звітності, виявлення розбіжностей та ризиків.

В. о. Міністра фінансів України

Денис УЛЮТІН

_____ 2021 р.